

ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΚΕΛΑΪΔΙΣΜΟΙ

(Σ Κ Ι Τ Σ Ο)

ΠΟΙΟΙ θέλουν νὰ παραστήσουν «περὶ-διὰ-γραμμάτου» τὸ κελ.διδημα τῶν πουλιῶν, γράφουν κάτι φθόγγους τέτοιους: — Τσίου! τσίου! τσίου! τσίου!

Q

“H :

— Τσιδίτι! τσιδίτι! τσιδίτιτι!

“H (μὰ τὴν ἀλήθεια, τὸ εἰδα κάποτε κι' αὐτό :)

— Βεζεζεζ... τσά, τσά, τσά, τσά, τσά! ..

“Ε, λοιπόν· σχι γράμματα τοῦ ἀλφάρητου, μὰ οὕτε δλάκαιρη ὁρχήστρα ἀπὸ φλάσιτα, πίφερα, κλαρίνα, βιολιά καὶ βιολοντσέλα δὲ θὰ μποροῦσε νὰ παραστῆσῃ τὴ συναυλία τῶν κελαϊδοσιμῶν, ποῦ ἔνγατνεν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ κύριου Ἀναστάση, τοῦ πατέρα τῆς Ζαφειρούλας.

Ήταν κοντά ετῶν “Αϊ-Παῦλο, ετά Τσαρουχαρέϊκα, ἵνα παμπάλαιο σπίτι, στενό καὶ φηλὸ σὰν καμπαναρειό, ἀφοῦ εἶχε τρία πατώματα καὶ ἀπὸ δυὸ μονάχα παραθύρια σὲ κάθε πάτωμα. Κι' ἀκόμα περισσότερο ἔμοιαζε μὲ καμπαναρειό, γιατὶ κάτω ἀπὸ κάθε παραθύρι, ετῶν ἀσθετόχριστο τοῖχο τῆς φάτσας, ἥταν ἀπλωμένη μιὰ σειρὰ ἀπὸ κλουβίες, κλουβίδια καὶ κλουβάκια, ποῦ ἐνώνυυνταν μὲ τὴ διπλανή της, κ' ἔτσι δλες μαζὶ φαινόταν ἀπὸ μακρυά πᾶς περίκωναν τὸ σπίτι, σὰ μὲ τριπλῆ ζώνη λεπτοῦ καγγελωτοῦ μπαλκονιοῦ.

Μέσα στὶς κλουβίες αὐτές, ετά κλουβίδια καὶ ετά κλουβάκια ἥταν πουλιά χίλιων εἰδῶν, καρδερίνες ἢ γαρδέλια, καναρίνια ἢ καερούνια, χτσάραντοι, κοτσύφια, σπίνοι, γαλιάντρες, ποῦ κελαϊδοῦσαν ἀκατάπαυτα, ἀπὸ τὰ ἕνημερώματα τοῦ Θεοῦ ὡς τὸ βασιλεμα τοῦ ἥπιου: Τσίου! τσιδίτι! τσά, τσά! ... (Μὰ σχι! εἴπαμε πᾶς αὐτὰ δὲν γράφονται ετό χαρτί.) Καὶ δὲν ἥταν μόνο ετὴ φάτσα τοῦ σπιτιοῦ ἀραδιασμένα τ' ἀμέτρητα κλουβίδια ἥταν καὶ στὴν πισινὴ μεριά, ποῦ ἔβλεπε ετό δρόμο τῆς Ἀγίας Ἀννας, καὶ μέσα στὶς κάμαρες, κρεμασμένα ἀπὸ ταθάνια κι' ἀπὸ τοίχους, καὶ ετὰ κοριντόρι, καὶ ετὴν αὐλή, ἀκόλια καὶ ετὴν κουζίνα, ἢ δλο τὸ σπίτι τελοςπάντων, ποῦ ἔλεγες πᾶς δὲ χωρεῖ πιὰ οὕτε ἵνα κλουβάκι τρέζοντο.

Γιατί τὸ σπίτι τοῦ κύρου Ἀναστάση, εὶς τὰ Τσαρουχαρέῖκα, δὲν ἦταν μόνο σπίτι, κατοικία. Ἡταν καὶ μαγαζί, «ἀργαστῆρι». Ὁ κύρος Ἀναστάσης, ὁ πρῶτος πουλολόγος τῆς χώρας, ἔθγαζε πουλιά καὶ τὰ πουλοῦσε. Μὲ δαῦτα παιδευότανε κι' αὐτὸς ὁ χριστιανός, ἀπὸ τὰ χαράμματα τοῦ Θεοῦ ὡς τὸ βασίλεμα τοῦ ἥλιου. Καρμιὰ πενηνταριά χρονῶν ἀνθρωπος, χηρευάμενος, λιγάκι γρινιάρης, μὲ μιὰ μοναχοκέρη, τὴν Ζαφειρούλα, καὶ μὲ μιὰ γρηγάδη θουλεύτρα, τὴν Μανταλένα.

Ὁ κύρος Ἀναστάσης εἶχε ἀληθινὴ μανία μὲ τὰ πουλιά. Γι' αὐτό, ἀν καὶ πρὸ δέκα χρόνων εἶχε πεθάνη ἢ κύρος Ἀναστάσαινα, δὲν ἔκαναν παντρεύτηκε, σὰν τὸν τεχνίτη ποῦ ἀρνεῖται τὴν γυναικα γιὰ νάφοσι: ωθῆ ἐτὴν τέχνη του. Ἡ Ζαφειρούλα, δεκοχτὼ χρονῶν κοπέλα, νοστιμούλα, στρομπουλή καὶ μελαχροινή, εἶχε γιὰ τὰ πουλιά τὴν περιέργεια καὶ τὴν ἀγάπη ποῦ τοὺς ἔχουν ὅλες οἱ κοπέλεις. Καὶ ἢ γρηγάδη Μανταλένα, ἔρεγγα:κανή καὶ ἀσουλούπωτη, τὰ εἶχε σὲ κακό, σὲ ἀντιπάθεια, ὅπως πολλές παράξενες γρηγές.

«Ο κύρος Ἀναστάσης ἔλεγε :

— Τὰ πουλιά μου...

«Ἡ Ζαφειρούλα ἔλεγε :

— Τὰ πουλιά...

Καὶ ἢ Μανταλένα :

— Ἐκεῖνα τὰ ἔρμα...

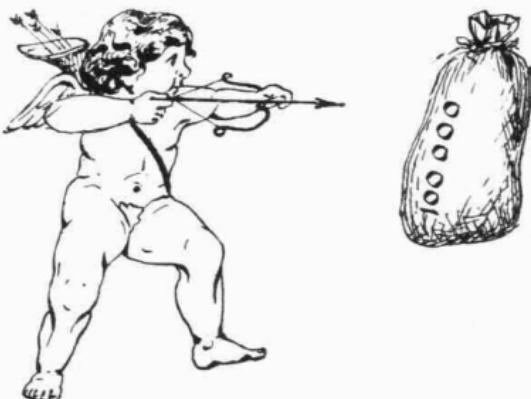
«Ο κύρος Ἀναστάσης, ὅποτε τὴν ἄκουε νὰ τὰ λέγῃ ἔτσι, τὴν καταριόταν :

— Νὰ φάς τὴν γλῶσσα σου! στρίγγα!

Καὶ θὰ τὴν ἔδιωχνε, ἀν δὲν ἦταν πιστὴ μ' ὅλη τὴν μουρμούρα, κι' ἂν δὲν τὸν βοηθοῦσε εἰς τὴν δουλειὰ ὅσσο κι' ἢ Ζαφειρούλα. Νὰ πινύμε μάλιστα τὴν ἀλήθεια, τὸν τελευταῖον καρό, τὴν περισσότερη βοήθεια τοῦ τὴν ἔδινε ἢ γρηγάδη Μανταλένα. Αὐτὴ ἔθγαζε τὰ κλουδιά τὴν αὐγὴ κι' αὐτὴ τὰ ἐμπαῖξε τὸ βράδυ. Αὐτὴ τὰ ἀλλάζει αὐτὴ ἔψηνε ταῦγά καὶ κοπάνιζε τὸ κρέας τῆς τροφῆς τους. Ἡ Ζαφειρούλα εἶχε ταῦγά καὶ κοπάνιζε τὸ κρέας τῆς τροφῆς τους. Ἡ Ζαφειρούλα εἶχε τειμπελιάση. Περνοῦσε τὴν ὥρα τῆς καθισμένη κοντὰ εἰς παραθύρια καὶ βυθούμενη σὲ γλυκειὰ συλλογή, ποῦ τὴν ἐναντούριζε τὸ ἀτελείωτο κοντσέρτο τῶν πουλιῶν. «Ἐνα ἐργόχειρο, ἀσπρο κέντημα λιγάκι χοντρό, μισοκομότανε κι' αὐτὸς εἰς τὰ χέρια τῆς ἢ εἰς τὴν ποδιά της. «Οταν τὴν φύναζε ὁ πατέρας της, σηκονόταν ἀνόρεκτη, μ' ἔνα μικρό στεναγμό. Μὰ ὅταν τὴν φύναζε ἢ Μανταλένα νὰ τὴν βοηθήσῃ, δὲν τὴν ἔδινε ἀπόκρισι. Ἡ τῆς ἔλεγε: «τώρα, ἔφτασα!» καὶ δὲν ἔφτανε ποτέ...

Τὸ βράδυ, ὅταν ἔπαινε τὸ κοντσέρτο τῶν πουλιῶν, ἢ Ζαφειρούλα εἶχε ἀλλη μουσική... Ὁ Μένεγος, ἔνας ὅμηρος φος νέος μὲ μαύρα σγουρά μαλλιά, ἀπὸ τὸ ἀντικρενὸ μπαρμπέρικο τοῦ φίλου του Χρυσοσπάθη, ποῦ ἔπαιζε κιθάρα, τὴν ἔδουρλιζε μὲ τὰ τραγούδια του. Θὰ μποροῦσα πάλι νὰ σᾶξ γράφω ἔδω μὲ γράμματα τὰ λόγια τους καὶ μὲ νότες τὴν μουσική τους. Τὴν γλύκα διμως τῆς φωνῆς του, τὴν περιπλάνηα τοῦ τρίλιου του, τὸ χρῶμα τοῦ λαρυγγίσμου του, πᾶς θάταν δυνατὸ νὰ σᾶξ παραστήσω;.. Σὰν τὸ κελάδημα τῶν που-

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΡΩΤΙΚΑ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ. — "Ο "Ερως είς τὸ κυνήγιον

λιών, κι' ἀκόμα πιὸ δύσκολο, ἀκόμα πολυπλοκώτερο, τὸ κελαῖδημα τοῦτο τοῦ νέου κ' ἐρωτευμένου ἀνθρώπου, ποῦ σκόρπιζε σὲ ἦχους τὴ φλόγα τῆς καρδιᾶς του, κυττάζωντας μάλιστα τὸ εἰδωλο τοῦ πόθου του, — τὸ γλυκὸ μαυρομμάτικο προσωπάκι τῆς Ζαφειρούλας ετὸ ἀντικρινὸ παραθύρι... Καὶ μὲ τὴ μουσικὴ αὐτὴ ἀναγάλλιαις ἡ ψυχὴ τῆς κόρης περισσότερο βέβαια παρὰ μὲ τὸ κοντσέρτο τῶν πουλιῶν της. Σὰ νὰ τῆς ἀνοιγε μπροστά της καινούργιους δρόμους καὶ οὐρανοὺς εὗτυχίας, ἀγάπησε τὸ γλυκοφάλτη τὸ Μένεγο. Γι' αὐτὸ ἥταν τώρα βιθισμένη πάντα σὲ γλυκειὰ συλλογὴ, γι' αὐτὸ ἔχεινούσε τὸ κέντημά της ετὰ χέρια της, γι' αὐτὸ φώναζε τῆς Μανταλένας « τώρα ἔφθασα ! » καὶ δὲν ἔφθανε ποτέ... .

* * *

"Η Ζαφειρούλα ἥξερε καλὰ γιατὶ τραγουδοῦσε δ Μένεγος. Κάθε κορίτσι, θὰ πῆτε, ετὴν ἥλικία της θὰ τῷξερε... Ναι, μὰ ἡ θυγατέρα τοῦ πουλολόγου ἔτυχε νὰ τὸ ξέρη κάπως καλλίτερα. Μιὰ μέρα, ἀξαφνα, ἐκεὶ ποῦ ἔθανε κανναβοῦρι 'ς ἔνα κουπάκι καὶ ἀκουγεν ἔνα γαρδέλι νὰ λαρυγγίζῃ, ρώτησε τὸν κύρ 'Αναστάση :

— Γιατί, πατέρα, κελαῖδοῦνε τὰ πουλιά ;
 — Γιὰ τὸ ἀντὶ ποῦ ἔχει δύο τροῦπες, ἀποκριθῆκε δ πουλολόγος.
 — "Οχι, ἀλήθεια, πές μου ! Ξανάπε ἡ Ζαφειρούλα.
 "Ο κύρ 'Αναστάσης δὲν ἀποκριθῆκε ἀλλο. "Εμεινε δμως συλλογισμένος, καὶ ὔστερ' ἀπὸ πολλὴ ὥρα, ἀφοῦ πιὰ ἡ Ζαφειρούλα εἶχε κρεμάση τὸ κλουβὶ ποῦ καθάρισε καὶ ἔειχάση τὴν ἐρώτησι ποῦ ἔκαμε, δ πουλολόγος ἀκούστηκε νὰ λέγῃ, σὰ νὰ μιλοῦσε μονάχος του :
 — Γιατί κελαῖδοῦνε τὰ πουλιά ;.. Μηγάρις ξέρω κ' ἔγῳ γιατί

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΕΙΔΥΛΛΙΑ

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ. — Τὰ θύματα τοῦ κυνηγίου

κελαϊδοῦνε τὰ πουλιά; .. Καὶ γιατὶ πάλε νὰ μήν κελαϊδοῦνε καὶ τὰ φάρια; .. "Αμε ρώτα τὸν ἀφέντη τὸ Θεὸ ποῦ τάκαμε!

"Η Ζαφειρούλα, ποῦ φαίνεται πῶς 'σ αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ εἰχε συλλογισθῆ κ' ἐκείνη μερικά, ἄρπαξ τὸ λόγο καὶ εἶπε:

— Βλέπεις ὅμως, πατέρα, πῶς τάρσενικὰ μονάχα κελαϊδοῦνε; Τὰ θηλυκὰ ποτέρε. Γιατὶ, νᾶξερα;

— Γιατὶ τὰ θηλυκὰ εἶνε καταραμένα! ἀποκριθήκε εὐθὺς ὁ κύρ "Αναστάσης, ἔτσι γιὰ νὰ τὴν πειράξῃ.

— Δὲν τὸ πιστεύω, εἶπε μὲ καμόγελο ἡ Ζαφειρούλα: κάτι ἄλλο πρέπει νάνε. Καὶ ἀντὶς, ὅποτε ἵδη τὸν παπᾶ-Πολύδωρο, ἐγὼ θάν τονε ρωτήσω. Θὰ ἔρη κεῖνος, δὲ μπορεῖ!

— Σὰ δὲ βαρύέσαι, ρώτα τὸν ἀποκριθήκε ὁ κύρ "Αναστάσης" κύταξε ὅμως τώρα, ἔψησε 'κείνη ἡ Μανταλένα ταῦγά, νὰ ταΐσουμε τὰ καερίνια; Δέκα ώρες κάνει, ποῦ κακοχρονάχγι!

"Ἐδῶ σταμάτησε ἡ κουβέντα. Πρὶν νὰ ρωτήσῃ ὅμως τὸν παπᾶ-Πολύδωρο ἡ Ζαφειρούλα, πρόφτασε ὁ κύρ "Αναστάσης, τὸ ἵδιο βράδυ, ετὸ σπετσαρεῖο τῆς γειτονειᾶς, ὅπου πήγαινε κάπου - κάπου, νὰ ρωτήσῃ ἔνα ντετόρο.

— Νὰ ἴδης τὶ περιέργο, ἀφέντη ντετόρο μου! ἄρχισε τὴν αὔγη, τὴν ώρα ποῦ ἀλλάζαμε τὰ κλουβία, τὶ τσῆ σκαρφίστηκε νὰ μέρω-τῆση ἡ θεγατέρα μου; .. Μὰ τὶ σοῦ εἶνε καὶ τοῦτες οἱ κοπέλεις! Τὸ καὶ τό ...

"Ο γιατρὸς ἔκαμε «χμ! χμ!» καὶ χαμογέλασε. "Επειτα, — ἦταν κι' ἄλλοι ετὸ φαρμακεῖο γιὰ νάκουσουν τὴ σοφία του, — καταδέ-χτηκε νὰ ἔξηγήσῃ 'ετὸν κύρ "Αναστάση, πῶς τάρσενικὰ πουλιά

κελαϊδούν γιὰ νὰ γητεύουν τὰ θηλυκά. Είνε σὰν κανταδόροι ποῦ τραγουδᾶνε κάτω ἀπὸ τὰ παραθύρια τῆς καλῆς τους. Γι' αὐτό, ἐπρόσθεσε, ἔχουν καὶ ὥραιότερες, λαμπρότερες φτερωσιές. Μὲ τὴν λάμψην πολύχρωμων φτερῶν καὶ μὲ τὴ γλύκα τῶν πολύτροπων κελαϊδισμῶν, πολεμᾶνε ἀκούραστα νὰ νικήσουν τοὺς ἀντίπαλους εἰπήγαπη καὶ νὰ ζευγαρώσουν.

Γητεμένος ἀπ' αὐτὴν τὴν ἑξήγηση, ποῦ δὲ νοῦς του ὡς τώρα δὲν τὴν εἶχε μαντέψῃ, κι' ἀς ἦταν πουλολόγος τόσα χρόνια, δὲ ἀπλοῖκός κύριος Ἀναστάσης, γύρισε εἰπὼν σπίτι του μὲ μιὰ χαρά, σὰ νὰ κουβαλοῦσε θησαυρό. Κ' ἐπειδὴ τέτοιες κουβέντες δὲν ἦταν γιὰ τὴ θυγατέρα του, ἔθιμανε λέγωντάς τα επὶ γρηγά Μανταλένα. Τὴν ἄλλη μέρα δημιώσης ἡ Μανταλένα τὰ εἰπε τῆς κυρᾶς της καὶ ἔτσι ἡ Ζαφειρούλα ἔμαθε ἀπάνω - κάτω γιατί κελαϊδούν τὰ πουλιά, γιατί κελαϊδούν μόνο τάρσεινιά καὶ τί νόημα ἔχουν οἱ κελαϊδισμοὶ τους. Κουρέλια μόνον, ἐννοεῖται, ἀπὸ τὴν κουβέντα τοῦ γιατροῦ ἔφθασαν ὡς τ' αὐτιά της. Μὰ μὲ τὴ φαντασία της καὶ μὲ δσα γῆγερε ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀπὸ τὴ φύση κι' ἀπὸ τὸν ἔκυτό της, τὰ συμπλήρωσε. Ἀπὸ τότες, κάθισ ποῦ ἀκούγε τὸ κοντζέρτο τῶν πουλιῶν νὰ ἔχεινεται ἀπὸ χίλια κλουδιά, ἔθλεπε τάσσους μικροὺς φτερωτούς γαμπρούς, ποῦ προσπαθοῦσαν νὰ συγκινήσουν, μὲ τραγούδια καὶ μὲ στολίδια, ἄλλες τόσες νυφούλες, σιωπηλές καὶ σεμνές. Καὶ σιγά - σιγά τῆς καρφώθηκε τόσο, ποῦ κατάντησε νὰ φαντάζεται ώρες - ώρες τὸ σπίτι τῆς σὰν κάτι πολὺ ποιητικό, σὰν ἔνα μικρὸ παράδεισο, ποῦ ἡ χαρά τῆς Ἀγάπης τὸν πλημμύριζε μὲ μιὰν ἀπέραντη γλυκειά μουσική.

"Ετσι, βστερ" ἀπὸ τὶς πρώτες καντάδες τοῦ Μένεγου, ἀμικ κατάλαβε πιὰ πῶς γι' ἀγάπη της παραργοῦσε δὲ νέος μὲ τραγούδια, εἰπὼ μπαρμπέρικο τοῦ Χρυσοσπάθη τοῦ κιθαριστῆ, μιὰ μέρα συλλογίστηκε:

— Νὰ δὲ τσάραντός μου... Ἐγώ εἴμαι ἡ καερίνα του.

Μὰ γιατί τάχα δὲν εἰπε δὲ «σπῖνος μου», δὲ «κότσυφάς μου», δὲ «καερίνος μου»;.. Γιατί ίσα - ίσα τὴν ἐποχὴν ἐκείνη, δὲ καλλίτερος φάλτης τοῦ κύριος Ἀναστάση, ἦταν ἔνας νέος ἀτσάραντος. Ἡ φτερωσιά του βαθυκίτρινη καὶ καφετιά μὲ πρασινωπούς κυματισμούς, ὅχι τόσο λαμπρή· ἡ φωνή του δημως θαῦμα θυμάτων! Δέν ἦταν λαρύγγι πουλιοῦ ἐκείνο· ἦσαν σωστή ἀποθήκη ἀπὸ φλάσουτα, κλαρίνα καὶ μετάλλινες σφυρίκτρες. "Ο κύριος Ἀναστάσης τὸν εἶχε σὰν καὶ τὶ τὸν ἀτσάραντό του. Τοῦ ἔδωσαν δύο τάλλαρα — φανταστήτε! — καὶ δέν τὸν ἔδωσε. "Α, μπά, μπά! Γιὰ σύλο τὸν κόσμο! Αὐτὸν θὰ τὸν κρατοῦσε γιὰ τὸν ἔκυτό του καὶ γιὰ νὰ πιάσῃ ράτσα. Καὶ ίσα - ίσα ποῦ τοῦ εἶχε «μελετημένη» γιὰ νύφη μιὰ εῦμισρφη καερινούλα, φουντωτή, καμαρωτή, τόσο ἀχνοκίτρινη, ποῦ φαινότανε σὰν ἀσπρη. Γιατί πάλι αὐτὴ καὶ ὅχι ἄλλη; "Ε, εἰτίς ἐρωταδουλειές αὐτές, δὲ μεγάλος προξενητής ἦταν δὲ κύριος Ἀναστάσης. Ἡ τέχνη του ἦταν νὰ ἔχωριζε τὰ ζευγάρια καὶ νὰ διευθύνῃ τὴ φυσική ἐκλογή πρὸς τὸ συμφέρο του. Καὶ σὰν ἀπόλυτος κύριος κ' ἔξουσιαστής, θεός

τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, ἐταιριαζεις καθεις του γαμπρὸ μὲ ὅποια νύφη θήθελε. Μὰ καλὴ, μὰ κακή, τοῦ ἀρεσεις δὲν τοῦ ἀρεσεις, αὐτὴ θὰ ἔπαιρνε δ φτερωτὸς ψάλτης. Ἐκτὸς πιὰ ἡ νύφη ἔκανε νάζια ἐπίμονα καὶ τὸν ἐταιριποῦσε πάρα πολὺ ὅταν τῆς τὸν ἔμπαζε εἰς εἰλουδί της.

"Ἐτσι λοιπόν, ἀφοῦ χάρηκε κάμποσο τὸ φλογερὸ ἑρωτικὸ κελαῖδισμα τοῦ ἀτσάραντου, σφυρίζωντας μαζὶ του κι' δ ἵδιος, — τὸ συνήθιζε αὐτό, γιὰ νὰ μαθαίνῃ τὰ νέα πουλιὰ νὰ κελαῖδοῦν, — διαναστάσης, ποῦ ηξερε καλὰ τις ἐποχές τῶν ἑρώτων, ἔβαλε κύρῳ Ἀναστάσης, ποῦ ηξερε καλὰ τις ἐποχές τῶν ἑρώτων, ἔβαλε τὸν ἀτσάραντο εἰς τὸν κλουδὶ μὲ τὴν καερίνα. Ἡ Ζαφειρούλα στηκε χαρούμενη:

— "Ἐτσι κ' ἔγώ... Μιὰ μέρα, μὲ τὰ πολλὰ τραγούδια, θὰ μοῦ φέρουν εἰς τὸν κλουδὶ μου τὸ Μένεγο..."

Μποροῦσε, ἀλγήθεια, νὰ τὸ λέῃ αὐτό, γιατὶ μοναχούρη καθὼς ἦταν καὶ μὲ χηρευάμενο πατέρα, θὰ ἔπαιρνε σώγαμπρο. Καὶ ἐπειδὴ δι Μένεγος δὲν ἦταν μόνο καλὸς τραγουδιστής, παρὰ καὶ καλὸς τεχνίτης, ξυλοσκαλιστής, — ἐδούλευε εἰς τὸν Μπελέτη ποῦ ἔκανε τὰ ὄραιότερα ἔπιπλα καὶ ἤταν τὸ δεξῖ του κέρι, — Ἡ Ζαφειρούλα εἶχε τὴν ἐλπίδα πᾶς δ πατέρας της δὲ θάλεγε σχι. "Ἐπειτα, ἐκείνες τὶς ἥμέρες Ισα-Ισα, μιὰ θεία τοῦ Μένεγου εἶχε 'πη σὲ μιὰ ξαδέλφη δικῇ της, πᾶς δ νέος τὴν ἀγάπαγε μὲ τὰ σωστά του καὶ θὰ τὴν ἐγύρευε..."

"Απὸ τὴν στιγμὴν ποῦ δ ἀτσάραντος μπήκε εἰς τὸν κλουδὶ τῆς καερίνας, ἐσώπασε. "Ολη ἔκεινη τὴν ἥμέραν ἔμεινε βουδός, κατασούφης. Καὶ τὴν ἀλληλή τὸν ἵδιο καὶ τὴν ἀλληλή..."

— Μπά, διάλοε! ἔλεγε δ κύρῳ Ἀναστάσης, δὲν κελαῖδει ἄλλο εἴτοῦτος;

"Ἐπειτα, μιὰ μέρα ποῦ τὸν πῆρε τὸ μάτι του ἀγκαλιασμένο μὲ τὴν νυφούλα, 'σ ἔνα φιλὶ γοργό, στιγμιαῖο, φιλὶ πουλιῶν, ποῦ ἔκαμε τὰ χνοκίτρινα φτεράκια νὰ φρίξουν ἀπὸ γέροντή, δ γέρος συλλογίστηκε μὲ πονηρὸ χαμόγελο:

— "Αγκαλά, τι τοῦ χρειάζονται τώρα τὰ τραγούδια;..

Αὐτὴ δημως ἡ σοφὴ σκέψη δὲν τὸν ἐμπόδιζε νάναθυμάται καὶ νὰ ποθῇ τὸ κελαῖδισμα τοῦ ἀτσάραντου. "Ἐνα πρωτ, ἔκει ποῦ καθάριζε τὸ κλουδὶ τῶν νεογάμων, — μπροστά κ' ἡ Ζαφειρούλα, — ἔχωσε τὸ κέρι του ἀπὸ τὴν πορτούλα, ἐστρήμωξε τὴν καερίνα σὲ μιὰν ἄκρη, καὶ μὲ τὸ δάκτυλό του τῆς ἐκτύπησε, σχι καὶ πολὺ χαῖδευτικά, τὸ κεφαλάκι:

— Βρωμόπουλο, τῆς εἶπε μὲ κακία, ποῦ μοῦ βούθανες τὸν ἀτσάραντό μου!.. Σ' ἔχω εἰς τὸ στομάχι, μωρή!

"Οπωςδήποτε, δ κύρῳ Ἀναστάσης εἶχε τὴν πετρα πᾶς ἀμαζευγαρώνουν τὰ πουλιά, παύουν πιὰ οἱ κελαῖδισμοί. Καὶ κατὰ βάθος δὲν ἀποροῦσε πολὺ μὲ τὴν βουδαμάρα τοῦ ἀτσάραντου ποῦ τὸν ἐπικραίνε.

‘Η Ζαφειρούλα όμως, ποῦ δὲν εἶχε τόση πετρα, δὲν ήξερε πῶς νὰ τὴν ἔπειγήσῃ.

— Δὲ θὰ τοῦ κάνη καλὴ ζωὴ γη νύφη, ἔλεγε γελώντας στὴ γρηγὰ Μανταλένα. Κατσούφιασε δὲ κακομοίρης καὶ δὲ βγάνει ἄχνα...

— Σκοτίστηκα μὰ τὸ ναῖς! ἔλεγε γη παράξενη Μανταλένα. Δὲ βαρύέσαι! ἔνα τρουβέλι τῶν αὐτιῶν μας λιγάτερο!

— “Ἄς εἶνε όμως! συλλογιζόταν μονάχη της γη Ζαφειρούλα. Έγὼ θὰ τοῦ κάνω καλὴ ζωὴ καὶ τὸ τραγοῦδι του δὲ θὰ πάψῃ ποτέ!

Ποτέ;! Μεγάλο λόγο εἶπε γη μικρὴ Ζαφειρούλα!..

’Απὸ βραδύς, δὲ Μένεγος τραγούδησε τὰ καλλίτερά του τραγούδια ετὸ μπαρμπέρικο. Καὶ τὴν ἀλλη μέρα — ήταν Κυριακὴ ἀπριλιάτικη, — μπῆκε ετὸ σπίτι τοῦ κυρί Αναστάση σὰ γαμπρός. Τὸ βράδυ, οὕτε τραγοῦδι, οὕτε κιθάρα... Πέρασε μόνο ἀπὸ τῆς ἀρραβωνιαστικιᾶς του, γλυκοκουβέντιασαν ἀπὸ τὸ παραθύρι, — φανερὰ καὶ τίμια, — εἶπε μὲ στεναγμὸ καληγύχτα καὶ πῆγε νὰ κοιμηθῇ... Τὴν ἀλλη μέρα, ἐπίσκεψι πάλι τάπογιωμα. Τὸ βράδυ τίποτα. ’Απὸ τὴ μεγάλη του χαρά, δὲ νέος τώρα πήγαινε σπίτι του καὶ κοιμότανε μὲ τὶς κόττες. Μπορεῖ κηόλα νὰ ηθελε νὰ κάμη τὸ φρόνιμο καὶ τὸν ήσυχο ετὸν πεθερό του. Καὶ ετὸ ೦στερο, τί ἀνάγκη εἶχε τώρα; Τὴ δουλειά του τὴν ἔκαμε. ’Εκεὶ ήταν γη νύφη καὶ τὸ σπίτι ἀνοιχτό. “Οποτε ηθελε μποροῦσε νὰ πηγαίνῃ, νὰ τὴ φιλή μπρόστα ετὴ Μανταλένα, καὶ νὰ τὴς λέη «γλυκειά μου ἀγάπη!»... Τὰ τραγούδια δὲν ήταν περιττά;...

Στὴ χαρά της, ετὴν εὐτυχία της, ποῦ ίσως ήταν μεγαλήτερη, γη Ζαφειρούλα δὲν καταλάβαινε αὐτὴ τὴ σιωπή. “Αν τὴς ἔλειψε τὸ τραγοῦδι, εἶχε τώρα τὰ φιλιά. ”Ετσι οἱ μέρες περνοῦσαν μὲ χαρές καὶ μὲ χαρούμενες φροντίδες. Γιατὶ ἐσίμονε κι γη τελευταία Κυριακὴ τοῦ Ἀπριλιοῦ, ποῦ θάκαναν τὰ στεφανώματα.

Μιὰ μέρα όμως — καλὴ ἀρχή! — οἱ ἀρραβωνιασμένοι μας ἐγρίνιασαν. ”Ετσι, ἀπὸ τὴν πολλὴ ἀγάπη ποῦ φέρνει τὴ γέγλεια, ποῦ φέρνει τὴ γρίνια. Τοῦ φάνηκε, παναπῆ, τοῦ Μένεγου πῶς γη Ζαφειρούλα κύτταζε ἔνα όμορφονειό, ἀρχοντόπουλο, ποῦ περνοῦσε συχνὰ ἀπὸ τὰ Τσαρουχαρέϊκα γιὰ κυνῆγι... Τῆς εἶπε ἔνα λόγο, δὲν τὸν παραδέχτηκε ἐκείνη, τοῦ εἶπε ἄλλο ἔνα, κι ἀπὸ λόγο σὲ λόγο ἔφτασαν ὡς τὰ κλάμιματα. Δηλαδὴ μονάχα γη Ζαφειρούλα ἔκλαψε. ”Ο Μένεγος εἶχε θυμώσῃ στὰ καλά. Καὶ γιὰ πρώτη φορά ἔφυγε χωρίς νὰ τὴ φιλήσῃ, μὲ ἔνα ψυχρὸ μόνο «καληγύχτα», δίχως στεναγμό...

Λοιπὸν ἐκείνη τὴ νύχτα, μέσα ετοὺς πικροὺς συλλογισμούς της, γη Ζαφειρούλα, γιὰ πρώτη φορά, θυμήθηκε τὸν ἀτσάραντο ποῦ ἔπαψε νὰ κελαΐδῃ μόλις μπῆκε ετὸ κλουδὶ τῆς καερίνας, καὶ τὸν ἐσχέτισε πάλι μὲ τὸ Μένεγο, ποῦ ἔπαψε κι αὐτὸς νὰ τραγούδῃ μόλις μπῆκε ετὸ σπίτι της σὰ γαμπρός.

— Μωρέ, τί περίεργο πρᾶμα! ἔλεγε σαστισμένη μονάχη της κύτταξε, κύτταξε! ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα! ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή!.. Λέξ καὶ τοῦ κάμανε μάγια!.. Τὸ ίδιο λοιπὸν εἶνε δὲ ἀνθρωπος καὶ τὸ πουλί;.. Τραγούδοῦσε λοιπὸν κι δὲ Μένεγος ὡς ποῦ νὰ μὲ κατα-

φέρη γὰ τὸν πάρω ὅθι - μέσα; Καὶ τώρα, ἀντὶς τραγούδια, θᾶχω γρίνιες καὶ βρισιές;... Ἐγὼ ποῦ ἔλεγα.... Ἀλλοίμονό μου!... ἀλλοίμονο!...

Ἡ ἀλήθεια εἶνε, πῶς οὕτε δὲ ἀτσάραντος ἔανακελάϊδησε, οὕτε δὲ Μένεγος ἔανατραγούδησε μὲ τὴν ὅρεξι τὴν πρώτη. Στεφανώθηκαν καὶ ἔζησαν καλούτσικα. Γρίνιες καὶ βρισιές δὲν εἶχε πάντα ἡ Ζαφειρούλα. Εἶχε καὶ γλυκόλογα, εἶχε καὶ χάδια ἀπὸ τὸν ἀτσάραντό της ετὸν κλουβάκι της. Μὰ τὸ μεγάλο τραγοῦδι του, τὸν κελαϊδισμὸν ποῦ τὴν μεθοῦσε τὴν ἐποχὴ τῶν ἑρώτων, δὲν τὸν ἔανακουσε ποτέ... "Ετοι, μὲ διπλῆ τώρα πεῖρα, ἡ Ζαφειρούλα, ἡ νειόνυφη θυγατέρα τοῦ πουλούλογου, ἔμαθεν ἔνα νόμο τῆς ζωῆς.

Αθῆναι, 8 Σεπτεμβρίου 1910

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

[Ἐργον τῆς Δαος Κικῆς Καλογεροπούλου]